

FØRSKOLE- GRUPPER

Rammebeskrivelse

Indledning

Fra april 2023 tilbydes kommende skolebørn en plads i en førskolegruppe frem til august det år, hvor de skal starte i skole. Som udgangspunkt optages børn i førskolegruppe på den distriktsskole, som de skal fortsætte deres skolegang på fra august.

Kommunens mindste skoler – Flauenskjold, Asaa og Thise - er undtaget indtil der i disse byer viser sig et stabilt børnetal over 41 børn. I disse områder etableres i stedet et udvidet samarbejde mellem børnehave og SFO med henblik på at forberede børnene bedst muligt på overgangen til skole.

På de følgende sider beskrives rammerne for førskolegrupper i Brønderslev Kommune.

Vores mål er at sikre et sammenhængende børneliv¹, for børn som starter i dagtilbud og fortsætter i førskolegruppe frem mod skolestart det år, hvor de starter i skole. Med etablering af førskolegrupper understøtter vi børnenes overgang til fra dagtilbud til skole ved hjælp af læringsstier og læringsmiljøer i en genkendelig struktur, som rummer kontinuitet og positiv forandring, der styrker børnenes skolestart (jf. Dagtilbudslovens formålsparagraf).

Vibeke Post Madsen
Januar 2023

¹ Jf. Kommunens Sammenhængende Børnepolitik

Førskolegrupper i Brønderslev Kommune

Lovgrundlag

Førskolegrupper med opstart i april 2023 driftes lovgivningsmæssigt under Dagtilbudsloven. Det betyder, at det er Dagtilbudslovens indhold og rammer, som er gældende for den periode, de kommende skoleelever er i førskolegrupper i skolens SFO.

Fra april 2024 og fremad driftes Kommunens førskolegrupper efter Folkeskoleloven, hvor det er Kommunalbestyrelsen, der fastsætter mål- og indholdsbeskrivelse for ordningen (§ 40, stk. 4) – herunder, hvordan Kommunens Sammenhængende Børnepolitik udmøntes samt mål for samspillet med SFOernes pædagogiske aktiviteter, skolens undervisning og samarbejdet mellem skole og hjem.

Ændringen har ikke betydning for førskolegruppernes pædagogiske arbejde og arbejdet med læreplanstemaer, idet lovgivningen foreskriver, at: *"... børn som går i førskolegruppe forud for skoleårets begyndelse, skal SFOen i perioden indtil undervisningspligten indtræder, enten arbejde med de kompetenceområder, der arbejdes med i børnehaveklassen, jf. § 11, stk. 2 eller temaerne i den pædagogiske læreplan jf. Dagtilbudsloven § 8, stk. 4."*

Således kan det pædagogiske arbejde med læreplanstemaer i førskolegrupperne fortsættes uændret

Fra april 2024 er det skolebestyrelsen som varetager tilsynet med ordningen, og forældre til børn i førskolegrupper kan gøre deres indflydelse gældende via skolebestyrelsen.

Målgruppen for førskolegrupper

Som udgangspunkt optages børnene i førskolegruppe på den skole, hvor de skal fortsætte deres skolegang.

- I enkelte tilfælde kan man være i tvivl om, hvorvidt barnet skal starte i skole. Her kan perioden i førskolegruppen vise sig positivt bidragende, idet barnet afklares i kendte rammer.
- Børn som ikke er indmeldt i et dagtilbud, kan optages i førskolegruppe til april, det år, de skal starte i skole.

Eksempler på undtagelser:

- Børn i dagtilbud, som bevilliges udsat skolestart, forbliver i dagtilbuddet.
- Børn som skal gå 0. klasse om starter i den nye førskolegruppe til april. – Det vil dog altid være en individuel og konkret vurdering.
- Børn som er visiteret til specialtilbud, bliver i børnehaven frem til skolestart.
- Private børnehaver og friskoler:
 - ***Børn der går i privat børnehave, men som skal starte i en kommunal skole*** - Forældrene kan vælge om deres barn skal i førskolegruppe fra april eller vente i den private børnehave og starte i forbindelse med skolestart til august. For at give alle børn en lige og god overgang anbefaler Kommunen, at forældrene lader deres barn starte i førskolegruppe med de øvrige børn i samme årgang.

- **Børn i kommunale dagtilbud, som skal videre i friskole** - Forældrene kan vælge om deres barn skal i førskolegruppe fra april eller vente i børnehave og starte i forbindelse med skolestart til august. For at give alle børn en lige og god overgang anbefaler Kommunen også her, at forældrene lader deres barn starte i førskolegruppe med de øvrige børn i samme årgang.
- **Børn indskrevet i private børnehaver, som skal videre i friskole.** - Etablering af førskolegrupper besluttet konkret i friskolens bestyrelse. Forældre må kontakte den enkelte friskole.

Kommunens principper

Nedenstående principper udgør en fælles ramme for førskolegrupper i Brønderslev Kommune. Principperne skal sikre et sammenligneligt og kvalitativt førskoletilbud uanset skoledistrikt.

- Målet er at tilbyde børnene en tryk og glidende overgang fra børnehave til SFO/skole. I arbejdet med overgange; børnehave/førskolegruppe og videre i skole iagttages Kommunens formålsbeskrivelse og handleplan for den gode overgang.
- For at skabe læringsstier og sammenhæng i børnenes læringsmiljø videreføres arbejdet de seks læreplanstemaer i førskolegrupperne.
- Førskolegruppen er en forlængelse af den pasning, som børnene er i – uanset om det er dagtilbud eller en anden form for pasning. Derfor lægges hovedvægten på samvær, leg og indøvelse af alderssvarende kompetencer, så børnene forberedes bedst muligt.
- Ud over arbejdet med læreplanstemaer skal det pædagogiske indhold og hverdagen i den enkelte førskolegruppe have fokus på indholdet i Dagtilbudslovens § 7. Videreførelse af dette arbejde betyder kendte aktiviteter for børnene – blot i nye rammer.

Det pædagogiske arbejde

Førskolegrupper skal skabe en lettere og mere glidende overgang for børnene til skole. I Dagtilbudslovens formålsparagraf fremhæves det, at formålet er at skabe sammenhæng og kontinuitet mellem de forskellige tilbud samt at lette overgangen mellem de forskellige tilbud². Sammenhæng og kontinuitet i overgangen har derfor et centralt fokus i forberedelserne og den konkrete tilrettelæggelse af overgangen for børn til førskolegruppe og videre i skole.

»For børn, som benytter fritidshjem forud for skoleårets begyndelse, jf. § 23, stk. 1, skal fritidshjemmet, i perioden indtil undervisningspligten indtræder, enten arbejde med de kompetenceområder, der arbejdes med i børnehaveklassen, jf. folkeskolelovens § 11, stk. 2, eller temaerne i den pædagogiske læreplan, jf. § 8, stk. 4.«

(Dagtilbudsloven § 45 a)

² Børne og Undervisningsministeriet (2019a). Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge (dagtilbudsloven) – BEK nr. 824 af 15.8.2019; § 1, stk. 4.

I Brønderslev Kommune har man valgt at fortsætte arbejdet med læreplanstemaer. Argumentet er, at alle dagtilbud i forvejen systematisk - hen over året - med den styrkede pædagogiske læreplan, og for den ældste børnegruppe i dagtilbuddene er det pædagogiske læringsmiljø tilrettelagt, så der er sammenhæng til det børnene, møder i førskolegruppe og senere i børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan består af seks læreplanstemaer:

- Alsidig, personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Læreplanstemaerne har desuden tæt sammenhæng med de indholdselementer, der arbejdes med i børnehaveklassen, og det fortsatte arbejde med læreplantemaer i førskolegrupperne bidrager på denne vis til at skabe sammenhæng og kontinuitet – både i overgangen fra dagtilbud til førskolegruppe og videre til børnehaveklasse.

Alle førskolegrupper arbejder med sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes læring. Det pædagogiske personale beskriver, hvordan der er etableret rammer for et pædagogisk læringsmiljø med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner, samt hvordan hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse inddrages.

Det pædagogiske indhold og hverdagen i den enkelte førskolegruppe har desuden fokus på:

- *At fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.*
- *At der samarbejdes med forældrene om at give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.*
- *At børnene har et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.*
- *At børnene gives medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.*
- *At der samarbejdes med forældrene om at sikre børn en god overgang fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.«*

(Uddrag af Dagtilbudslovens § 7)

Fysiske rammer og dagens rytme

Kommunens førskolegrupper er tilknyttet skolernes SFO, og børn i førskolegruppe er tilknyttet SFOens fysiske rammer.

I morgen- og eftermiddagstimerne er børn i førskolegrupper typisk sammen med SFOens øvrige børn. I tidsrummet kl. 8.00-13.00, hvor skoleeleverne er i skole, har førskolegruppen 'sin egen tid'.

Børnenes tid i førskolegruppe forbereder dem på denne vis til overgangen til skole. Ved at befinde sig i skolemiljøet lærer børnene blandt andet skal tage stilling til og omgås ældre skoleelever, og at lære at færdes på og blive tryk ved skolen - både inde og ude.

Den gode overgang sikres i et tværprofessionelt samarbejde

En barns oplevelse af de første skoleår er centralt for dets trivsel, læring og videre skoleforløb. Tryghed og nærvær i overgangen er afgørende for en god skolestart. En glidende overgang fra børnehave til førskolegruppe bidrager til barnets tryghed indenfor skolens rammer.

Kommunens formålsbeskrivelse for den gode overgang (se link ovenfor) beskriver de forberedende aktiviteter og samarbejdet mellem de fagprofessionelle, som bidrager til at overgangen til førskolegruppe og tiden i førskolegruppe gør, at børnene opnår tryghed ved skolens rammer, og får skabt nye relationer til både voksne og børn gradvist frem mod skolestart.

Overordnet forløb i førskolegruppen

- **Januar og frem til april** – Forberedende aktiviteter, hvor blandt andet børnehaver og SFO samarbejder om at forberede børnene på at komme i førskolegruppe.
- **April – medio maj** - Fokus på børnenes kendskab til den daglige struktur, de fysiske rum samt personalets kendskab og relationer til børnene.
- **Medio maj og frem til sommerferien** introduceres børnene til 0. klasse, og får kendskab til børnehaveklasselederne. Formålet er her at skabe tryghed i overgangen til skole og at skabe gode relationer til børnene.
- **April – Juli** – Overordnet indhold for tiden i førskolegruppen:
 - Der arbejdes med læreplanstemaer og styrkelse af børnenes grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.
 - Kommunens Børnesyn iagttages, så børnene mødes med anerkendelse og med fokus på deres ressourcer.
 - Børnene skal opleve tryghed, omsorg og venskaber i en ramme, hvor der også er plads til leg og at være barn.
 - Børnene skal desuden have mulighed for at tilegne sig færdigheder, der kan bidrage til en god start i 0. klasse – fx at blive fortrolige med SFO og dagsrytmen, normer/regler og at blive rustet til de pligter og rutiner, der følger med at blive skoleelev.

Børn som modtager støtte indsats fra Kommunens Støtteam i forbindelse med overgang til førskolegruppe

En støtteindsats skal ses som et løft til dagtilbuddet med henblik på at kvalificere det pædagogiske arbejde i forhold til barnets behov og det læringsmiljø, som barnet indgår i.

Som udgangspunkt gives individuelle støttebeløb for en periode på 4 måneder med afsæt i en individuel, konkret vurdering af barnets behov.

En igangværende støtteindsats fortsætter i henhold til den plan, der er lagt for det enkelte barn – uagtet overgangen fra dagtilbud til førskolegruppe. Dette for at understøtte det enkelte barn bedst muligt i overgangen til førskole.